

Notat

Til	Beskæftigelsesudvalget	Økonomiafsnittet FB
Kopi til	Familie- og Socialudvalget, FL og Borgmesterens Forvaltning	Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen
Fra	Økonomi- og It-afdelingen	Sønderbro 12 9000 Aalborg
Sagsnr.	Indtast sagsnr.	Init.: ABI

25. april 2019

Førtidspension – konklusioner vedr. udvikling og udfordring

Der er i notat til Beskæftigelsesudvalget af den 17. april gjort rede for baggrunden for et skønnet merforbrug på 60 mio. kr. på førtidspension i 2019. Hovedårsagerne kan kort beskrives som:

1. Tilbagetrækningsreformen hvor folkepensionsalderen fra den 1. januar 2019 er hævet fra 65 år til 65½ år. Det betyder, at der i første halvår 2019 ikke fragår personer fra førtidspension til folkepension – skønnet er, at det drejer sig om 33 personer pr. måned. Effekten heraf er ikke indregnet i budgettet. Konsekvensen er en merudgift på knap 7 mio. kr.
2. Flere tilkendelser. I 2018 blev der tilkendt 496 førtidspensioner. Dette var knap 100 mere end de forventede ca. 400 nytilkendelser (2017-niveauet). Tilkendelserne i første kvartal 2019 tyder på, at der i 2019 vil blive tilkendt omkring 475 førtidspensioner, hvor forventningen også var 400. I 2019 er der fuld årsvirkning på 2018-tilkendelserne og gennemsnitlig halvårsvirkning på tilkendelser i 2019. Tilmed er disse sager under refusionstrappen med en refusionsprocent på kun 20%. Effekten heraf er en merudgift på omkring 19 mio. kr. i 2019.
3. Refusionsreformen indfaset fra 2016. Hvor refusionen på førtidspensioner før 2016 var 65%, 50% eller 35%, medførte reformen, at alle nye forløb kun giver 20% refusion. Det betyder, at nettoudgiften for kommunen gradvist stiger i takt med, at de gamle forløb udfases, og de nye forløb kommer til at fylde stadig mere. Nettoudgiften pr. borger er i budgettet for 2019 sat 350 kr. for lavt pr. borger pr. måned. Effekten heraf er en merudgift på ca. 29 mio. kr.

Ser man på baggrunden for, at budgetforudsætningerne på disse områder ikke har været korrekte, kan man pege på følgende:

- Ad 1. Tilbagetrækningsreformen. I budgetlægningen var der ikke opmærksomhed på de konsekvenser reformen har for afgang fra førtidspension. To forhold er værd at nævne i den sammenhæng. For det første er vi langt fra alene om at have overset det. Jf. nyhedsbrevet NB-Økonomi har kommunerne under et budgetteret omkring 800 mio. kr. for lavt på førtidspension, og de angiver, at det skyldes at kommunerne ikke har været opmærksomme på konsekvensen af tilbagetrækningsreformen. For det andet så fremgik det ikke af KLs budgetvejledning på området, hvordan der burde tages hensyn til pensionsreformen i budgetlægningen for 2019.
- Ad 2. Tilkendelser. Der har hen over 2018 og ind i 2019 været et større pres på sager til førtidspension end forventet ved budgetlægningen. Det nu er fem år siden Førtidspensionsreformen blev indført, og vigtigt element i reformen var, at der blev indført et 5-årigt ressourceforløb, der som hovedregel gik forud for en tilkendelse af pension. Der er nu gået 5 år, og derfor genoptages disse sager, og en hel del resulterer i tilkendt førtidspension. Derudover har indsatser som 'Flere skal med', hvor der er fokus på afklaring af de svageste kontanthjælpsmodtagere, medført flere tilkendelser af førtidspension.

Det skal nævnes, at det er en tendens på landsplan, at antallet af førtidspensioner stiger. Der er dog politisk mulighed for at give signaler om tilbageholdenhed, hvorved merudgiften på 19 mio. kr. nævnt ovenfor vil kunne reduceres.

Ad 3. Refusionsreformen. I sommeren 2018, da budgettet for 2019 på det budgetgaranterede område blev fastlagt, var det tydeligt, at den budgetterede gennemsnitsudgift pr. førtidspension i 2018 var for lav. Gennemsnitsudgiften blev derfor til budget 2019 hævet med 550 kr. pr. måned pr. borger – førtidspensionsbudgettet blev således hævet med ca. 43 mio. kr. Tallene nu viser, at gennemsnitsprisen burde have været hævet 900 kr. pr. måned (de 550 kr. + de 350 kr. nævnt ovenfor) – altså med i alt 70 mio. kr. De 43 mio. kr. var så stor en stigning, at der ikke blev tænkt i, at taksten også fremadrettet ville blive højere, så der skulle lægges endnu mere ind.

Det skal dog i forbindelse med effekterne af refusionsreformen nævnes, at tendensen på flexjob-området er modsat, idet der forventes en refusion, der er 25 mio. kr. højere end forventet. Det skyldes, at det er afklaret, at revisitering til flexjob ikke medfører, at borgeren overgår til reglerne under refusionstrappen, men at der fortsat kan indhentes refusion under de 'gamle' refusionsregler.

Budgetgarantien

Kommunerne under ét kompenseres via budgetgarantien for de udgiftsstigninger, der ligger i pkt. 1. Tilbageføringsreformen og pkt. 3. Refusionsreformen på i alt omkring 36 mio. kr., da de skyldes ny lovgivning, som er uden for kommunens kontrol.

En overvejelse kunne derfor være, om de manglende budgetter hertil så ligger 'i kommunekassen', da de jo er finansieret i økonomiaftale/budgetgaranti for 2019?

I oplæg til Byrådet på budgettemadag den 17. august viste Job og Ydelseschefen en beregning på baggrund af KLs budgetfremskrivning der viste, at Aalborg Kommune ikke budgetterer så højt som KLs fremskrivning af overførselsudgifterne for kommunen:

Sammenligning med KL's budgetbud

KL har på baggrund af regnskabstal for 2017 og bloktilskuddet for 2019 beregnet de enkelte kommuners forventede udgiftsniveau for budget 2019.

Ifølge KL's beregning vil udgiftsniveauet i Aalborg Kommune i 2019 blive på samlet 2.677.870 mio. kr.

KL's budgetbud	2.677.870
FB's forslag til budget 2019	2.645.100
Mindrebehov i fht. KL's beregning	-32.770

Note:

FB's forslag til budget 2019 er korrigeret ift. de områder, som indgår i budgetgarantien, således at budgetgaranterede udgifter i henholdsvis Skoleforvaltningen (2,5 mio. kr.) og Ældre- og Handicapforvaltningen (2,6 mio. kr.) indgår.

I forhold til ovenstående blev budgettet i forligsforhandlingerne reduceret med 4,0 mio. kr. pga. investeringsmodel på kontanthjælpsområdet. Aalborg Kommune budgetterer i 2019 altså omkring 36 mio. kr. under KLs fremskrivning fra 2017 til 2019.